

7. Streszczenie

Wstęp. Cięża i poród stanowią dla kobiety niezwykle wydarzenia, które pozostaje w pamięci na całe życie. Czas zbliżającego się porodu znacząco wpływa na stan ciężarnej w każdej ze sfer funkcjonowania człowieka. Celem pracy była ocena stanu biopsychospołecznego kobiet w okresie przedporodowym oraz wskazanie czy istnieją czynniki, które istotnie różnicują w tej kwestii wybrane grupy ciężarnych oczekujących na poród.

Materiał i metody. Badanie przeprowadzono w Klinicznym Szpitalu Wojewódzkim Nr 2 im. Świętej Jadwigi Królowej w Rzeszowie. Materiał do badań stanowiło 200 kobiet oczekujących na poród: 100 kobiet przygotowujących się do porodu drogami i siłami natury oraz 100 kobiet zakwalifikowanych do elektywnego cięcia cesarskiego. W badaniu użyto następujących narzędzi badawczych: Kwestionariusz Lęku Porodowego (KLP II) L. Putyńskiego i M. Paciorka, Skala Wsparcia Społecznego według D. Zarzyckiej, Kwestionariusz Źródła Wsparcia Społecznego (w polskiej adaptacji E. Bielawskiej – Batorowicz), Kwestionariusz bólowy McGill, wersja skrócona (tłumaczenie polskie K. Sadlek) oraz kwestionariusz własny.

Wyniki. Analiza statystyczna wykazała związek stanu biopsychospołecznego ciężarnych z planowanym sposobem porodu. Dodatkowo, w aspekcie występującego lęku porodowego znaczenie miały: opieka medyczna świadczona w czasie ciąży, poziom dostępnego wsparcia społecznego i wiedza z zakresu ciąży, porodu i położu. Z kolei, na poczucie dostępności wsparcia społecznego wpłynęły: miejsce zamieszkania i warunki życiowe, liczba osób współzamieszkujących z ankietowaną oraz liczba osób z którymi badana utrzymywała w czasie ciąży kontakty. Natomiast występowanie dolegliwości somatycznych wiązało się z poziomem występującego lęku porodowego. Nie zidentyfikowano zaś istotnych statystycznie zależności pomiędzy funkcjonowaniem psychospołecznym ciężarnych a stanem cywilnym i przeszłością położniczą. W przypadku poziomu lęku porodowego znaczenia nie miało także uczestnictwo w zajęciach szkoły rodzenia, a w kwestii doznań bólowych – liczba przeżytych porodów.

Dyskusja. Sytuacja kobiet ciężarnych w okresie przedporodowym jest niezwykle złożona. Uzyskane wyniki w badaniach własnych wskazujące na obecność lęku i znaczącą rolę wsparcia społecznego w tym czasie, znajdują potwierdzenie w doniesieniach innych autorów. Ocena stanu fizykalnego ciężarnych w kontekście natężenia odczuwanych dolegliwości bólowych, stanowi novum w dotychczas opublikowanym materiale.

Wnioski. Stan biopsychospołeczny kobiet w okresie przedporodowym uwarunkowany jest wieloma czynnikami. Każda ze sfer prawidłowego funkcjonowania ciężarnej jest wzajemnie od siebie uzależniona. Właściwe relacje społeczne pozytywnie wpływają na dobrostan psychiczny, a ten z kolei ściśle wiąże się z brakiem doznań bólowych w sferze biofizycznej. Wyniki badań dostarczają wielu praktycznych wskazówek w rozpoznawaniu potrzeb kobiet ciężarnych oczekujących w niedługim czasie porodu w określony sposób. Wskazują także na konieczność zaangażowania społeczeństwa oraz prowadzenia wśród personelu medycznego specjalistycznych szkoleń w tej kwestii.